

Wie is Pita Limjaroenrat, Thailands oppositieleider die bij de stembus het leger versloeg?

Pita Limjaroenrat | beoogd premier Thailand In Thailand lijkt een eerste stap gezet naar democratie: maandag spraken acht partijen de intentie uit een coalitie te vormen onder leiding van hervormer Pita Limjaroenrat. Wie is hij?

NRC [Saskia Konniger](#) 22 mei 2023 om 16:24

Als een popidool, maar dan wel in een kraakhelder wit overhemd, staand op een open dak van een partijbusje, werd Pita Limjaroenrat (42) daags na de uitslag door Bangkok gereden, toegejuicht door duizenden extatische kiezers. „Onze dag is gekomen!” riep de voorman. De leider van de progressieve oppositiepartij Move Forward (Phak kao Klai in het Thai) deelde een harde klap uit aan het regime, dat onder leiding van generaal Prayut Chan-Ocha in 2014 door een staatsgreep aan de macht kwam en sindsdien met juridische trucs en harde repressie aan de macht is gebleven. Wie is Limjaroenrat? Heeft de charismatische premierskandidaat, ook bekend geworden door een societyhuwelijk met een Thaise tv-actrice, genoeg in huis om de revolutionaire beloftes waar te maken?

„Ik heb zelf meegemaakt hoe wreed de politiek kan zijn”, vertelde Limjaroenrat afgelopen maand in Bangkok aan *NRC*. De voormalig zakenman en onderdirecteur van vervoersapplicatie Grab was aanwezig bij de uitreiking van een aanmoedigingsprijs aan twee studenten die eerder dit jaar in hongerstaking waren gegaan als protest tegen de majesteitsschenniswet. Limjaroenrat vertelde over de coup in 2006, die tegelijkertijd plaatsvond met het onverwachte overlijden van zijn vader. Limjaroenrat studeerde op dat moment in Harvard en wilde onmiddellijk naar huis. Hij was in die dagen actief voor de populistische partij Pheu Thai van zakenman Thaksin Shinawatra, de premier die toen door het leger werd afgezet. Aangekomen in Bangkok werd Limjaroenrats vliegtuig aan de grond gehouden. Bankrekeningen van alle Thaksins aanhangers werden maandenlang bevroren. Limjaroenrat was geen grote vis, maar zijn oom was destijds de persoonlijke adviseur van Thaksin.

„Ik heb toen meegemaakt hoe een coup je leven op de kop kan zetten”, vertelde Limjaroenrat. „Ik miste de begrafenis van mijn vader.” Limjaroenrat was 25 jaar. Hij onderbrak zijn studie om het bedrijf in rijstolie dat zijn vader met leningen had opgezet verder op te bouwen, zodat de familie niet in schulden zou belanden. In 2008 keerde hij terug naar de Harvard Kennedy School, een prestigieuze opleiding die zich richt op overheidsbeleid. Daarnaast studeerde hij bedrijfskunde aan de Massachusetts Institute of Technology (MIT), waar hij met interesse campagne-activiteiten van medestudenten voor Barack Obama volgde.

Limjaroenrat is in de verste verte niet te omschrijven als een rauwe, knoestige arbeidersleider uit een achterstandswijk. Hij is hoog opgeleid, uiterst beleefd en geboren in een welvarende familie. Zijn middelbare schooltijd bracht hij door in Nieuw-Zeeland, *‘in the middle of nowhere*, luisterend naar Rage against the Machine en Nirvana”. Hij verbleef bij een middenklasse gastoudergezin met wie hij over politiek praatte. „Door mijn tijd in Nieuw-Zeeland en later in de Verenigde Staten heb ik geleerd om met andere ogen naar Thailand te kijken.”

Verlangen naar democratische vernieuwing

In 2014, toen hij weer terug was in Thailand, pleegde het leger opnieuw een staatsgreep. „Ik dacht: hoe kan een land zich ontwikkelen als alle vooruitgang om de zoveel jaar weer overhoop gehaald wordt?” Sinds 1932 zijn er in Thailand dertien coups gepleegd, en dan zijn nog niet eens alle coup pogingen meegeteld. „Daar wilde ik wat aan doen. Ik wil Thailand uit die eeuwige cyclus van volksoptstanden en militaire coups halen.” En dat vergt structurele verandering.

In 2019 sloot Limjaroenrat zich aan bij de voorloper van Move Forward, de partij Future Forward (Phak Anakhrot Mai in het Thai). Toen de leider van de partij, Thanathorn Juangroongruangkit, werd veroordeeld voor overtreding van de kieswet, alom gezien als een politieke uitschakeling, werd de partij opgeheven. In 2021 maakten partijleden onder leiding van Limjaroenrat een doorstart,

midden in een periode van hevige protesten. In 2020 gingen duizenden jongeren de straat op om democratische hervormingen te eisen. Hun belangrijkste eis: afschaffing van de majesteitsschenniswet, een wet die junteleider Prayut Chan-ocha veelvuldig heeft toegepast om verzet te breken.

Limjaroenrats progressieve ideeën sluiten naadloos aan bij het verlangen naar democratische vernieuwing van jongere generaties. De monsterzege van zondag 14 mei kwam niet uit het niets. Move Forward is verbonden aan honderden netwerken van actieve vrijwilligers, die vastberaden zijn om het land te veranderen in een democratie. Voor Thaise jongeren, die dankzij internet meer dan ooit mondiaal georiënteerd zijn, is Limjaroenrat de man die hun ideaal kan verwezenlijken: een functionerende sociaaldemocratie. Een reden voor de junta om Limjaroenrat in campagnespots neer te zetten als extremist. „Wat ik wil is toch heel normaal”, [weerlegde Limjaroenrat aan drie zangeressen van een populaire Thaise popgroep](#), die hem vlak voor de verkiezingen in een rijdende auto interviewden. „Kijk naar Japan, Nieuw-Zeeland of Groot-Brittannië. Nota bene de landen waar rijke Thai graag naar toe gaan. Daar is goed openbaar vervoer, schoon drinkwater en daar hebben mensen scholen in hun buurt. Dat moet wij toch ook kunnen?” De zangeressen applaudisseerden enthousiast.

Filmster-achtig uiterlijk

De populariteit van de partijleider zit hem niet alleen zijn filmster-achtige uiterlijk. Tijdens de prijsuitreiking in april wordt Limjaroenrat bij elke stap die hij zet gevraagd om een selfie. Hij poseert geduldig en knoopt een praatje aan. Limjaroenrat is een begaafd spreker. Hij weet zijn voorgenomen beleid te vatten in pakkende slogans en heldere voorbeelden. „Ik wil demilitariseren, demonopoliseren en decentraliseren.” Geldstromen die nu naar het leger gaan, wil hij ombuigen naar de publieke sector. „Wist je dat we met hetzelfde budget voor de aankoop van één onderzeeër alle Thaise kinderen in hun eerste levensjaren gratis onderwijs kunnen aanbieden?”

De afgelopen jaren is de economische groei van Thailand achtergebleven op die van de buurlanden. Doordat de junta vernieuwing tegenhoudt en inkomsten niet investeert in de maatschappij, stelt de oppositieleider. Limjaroenrat wil betere wetten tegen monopolisering, zodat het midden- en kleinbedrijf meer kans heeft en welvaart beter wordt gedistribueerd. Ook wil hij regio's meer slagkracht geven. „De gouverneur van Chiang Mai wordt benoemd vanuit Bangkok. Ik heb het uitgezocht, hij zit er meestal maar één jaar en vaak is het iemand die niets over de regio weet. Zo worden zelfs dringende problemen, zoals luchtvervuiling of armoede nooit opgelost.”

Alle ogen op hem gericht

Limjaroenrat is gescheiden en heeft van de rechter de voogdij van zijn 7-jarige dochter toegewezen gekregen. Op sociale media laat hij haar op foto's van knusse tafereeltjes voorbijkomen. Ook zijn ex-vrouw, televisieactrice Chutima Teepanart, die hem in 2019 – volgens een rechter valselijk – beschuldigde van huiselijk geweld, is af en toe in beeld. Het zijn al dan niet georkestreerde inkijkjes in een andere wereld, ver verwijderd van de politiek van de strenge, gesloten conservatieve 'ooms', coupleider Prayut (69) en dienstgeneraals die de pro-juntapartijen leiden.

Ook mede-oppositiepartij Pheu Thai, die als tweede uit de stembus kwam, wordt gezien als onderdeel van de 'oude politiek', voortgestuwd door cliëntelisme. De partij wordt geleid door Paetongtarn Shinawatra (36), de dochter van oprichter telecommiljardair Thaksin Shinawatra (73). Het electoraat wordt gevormd door vooral arme boeren, die voorspoed wordt beloofd. Move Forward daarentegen wil structurele democratische veranderingen. Het programma is gebouwd op idealen en dat spreekt jongeren aan.

Alle ogen zijn nu gericht op Limjaroenrat. Het is niet aannemelijk dat het leger, de koning en de conservatieve elite, die al decennia aan de macht zijn, zich zomaar aan de zijlijn laten zetten. Is hij niet bang dat hem hetzelfde overkomt als zakenman Thaksin Shinawatra of zijn voorganger Thanathorn Juangroongruangkit? Beide werden vervolgd door een rechtssysteem dat op handen is van de junta. Shinawatra vluchtte naar Dubai om gevangenisstraf te ontlopen. „Ik heb dergelijke risico's ingecalculleerd”, zei Limjaroenrat tegen NRC. „*Part of the fun*”, reageerde hij met een lach

die niet helemaal ontspannen overkwam. „Ik ben niet bang, maar ook niet roekeloos.” Limjaroenrat kent zijn tegenstanders. En heeft zich uitermate goed voorbereid.

Senatoren paaien

Om obstakels zo goed mogelijk het hoofd te bieden, heeft Limjaroenrat verschillende transitieteams opgezet. Zo staat een team juristen klaar om aangiften tegen hem en andere partijleden aan te vechten. De eerste beschuldigingen dat Limjaroenrat de kieswet zou hebben overtreden zijn al geuit. Volgens analisten is dit een eerste voorzet van de junta om Limjaroenrat net als zijn voorganger via een juridisch proces uit te schakelen.

De prille coalitie, met onder andere medeoppositiepartij Pheu Thai, heeft samen 313 van de 500 zetels van het Huis van Afgevaardigden. Een ruime meerderheid, waarmee je in normale situaties een regering zou kunnen vormen. Maar het leger kan regeringsvorming nog altijd dwarsbomen. Door een wet, in 2017 ingebracht door de junta, bepalen niet alleen 500 parlementariërs maar ook 250 senatoren, allen gekozen door het leger, de nieuwe premier. De juntagezinde senatoren zouden de komende weken opnieuw een juntaleider als premier kunnen aanwijzen.

Limjaroenrat heeft daarom ook een team aangesteld om met de senatoren te praten. „Om ze te overreden van de goede intenties voor Thailand.” Een van zijn partijleden heeft via een open brief een beroep gedaan op 64 senatoren die in 2017 tegen de wet stemden, waarin werd bepaald dat het leger de senatoren zou benoemen. Een oproep om de wens van het electoraat te respecteren. Niet zonder succes. [Inmiddels hebben veertien senatoren steun aan Limjaroenrat verklaard.](#) Andere senatoren hebben al luid hun afkeuring kenbaar gemaakt. Move Forward zou „een gebrek aan liefde en respect voor het koningshuis tonen”.

De komende weken zal het machtsspel zich verder ontwikkelen. Diplomaten vertelden aan het Japanse Nikkei Asia dat de verkiezingsnederlaag bij de juntagezinde elite nog niet is bezonken. Binnen het leger zouden er breuklijnen zijn. [Een deel van de militaire top zou zich beraden op verzet](#), terwijl lagere militairen, ook openlijk, sympathie zouden koesteren voor de democratische wind die door Thailand waait.